

Poštnina plačana v gotovini

Cena 2 Din

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1932 33

Srce igračk

Premijera 13. novembra 1932

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: FR. LIPAH

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA C. 34/II

TELEFON 24-63

**ELEGANCA
TOČNOST
SOLIDNOST**

FRANCOSKI, ANGLEŠKI PLAŠČI

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 13. novembra 1932

Ost.:

Golia piše „Igračke“

Skoraj, da vsako leto pristopi Pavel Golia — pesnik, kapitan, direktor drame — kot pravi o samem sebi, k pisalni mizi, sede, piše in efekt je mladinska igra, igra za deco, za one, ki rastejo in doraščajo v fante in dekleta... Darilo je to! Darilo je to prvič za to, ker je delo domače, naše, drugič pa zato, ker bi nihče ne verjel, kako težko, kako izredno težko je najti in dobiti zares dobre, vredne in prijetne komade za deco. Čehi, Nemci, Poljaki in Rusi imajo te robe — a zelo, zelo malo je takega kar bi kazalo uprizarjati tudi pri nas. Da, res je! Ostaneta Andersen in Grimm... Pred vsem poslednji. A tudi tu, pri tem velikanu pravljic v »Snegulčici«, »Trnjulčici«, »Pepelki«, povsod je trenotek, kjer fabula zaboli in postane za malega gledalca mučna... Ne, ne, nič hudega se ne zgodi recimo v »Snegulčici« — samo jezik sinice mora prinesiti dobri logar mesto jezika Snegulčice. Samo to! In to je dovolj, da boli, kajti deca gleda sinice doli na Poljanski cesti, pita in hrani jih... Ne, ne, to ne gre... V pravljici, v zgodbi za otroke ne sme ničesar boleti...

*

Vsi tisti, ki imajo doma smrklo, pa naj ji bo ime že Esta — Presta, ali Punda - Brunda, ali Tinca - Šefla, ali Snežka ali Božka, vse to je ena figa — otrok ne sme trpeti — veseliti se smé, se mora celo, razmišlja in izprašuje lahko — (oj vi reveži očetje — sotrpini — po premieri »Igračk« — jaz imam že vse za seboj, štiri tedne me že mori Esta - Presta — Vas pa to šele čaka. Že prav!) Samo v bolest ne sme preiti nikoli, v trpljenje majhnega srčka. To pa ne, ali pa ne maram otroških iger!

*

Dejal bi po starem, dnevnik sem! Ali bi pa pogledal v svoje »zbrane spise« — o Golii sem nekoč že pisal. Poet zatiranih in preganjanih, ponižanih in razžaljenih. Tudi v »Igračkah«! In prav je tako! Morda bodo vsaj naši zanamci, naša deca, naši ljubčki občutili, kako silno boli krivica, kako grda je laž in kako zopern človek, ki ne drži besede. Tu je vzgoja! Očetje, vi se pa pripravite na debato! In vé mame. Pa ne bodite sitne,

ako Vas praša Micka desetkrat zakaj knez ni kaznoval gospe Žabure — ali ako vas praša Karel zakaj trdi Hugo, da je knez bedak ... Le povejte — kar povejte ... jaz sem že ... in Bog se me usmili po premieri ... bom še, pa še odgovarjati bom moral ... zakaj nisem jaz, Esta - Presta, parkelj, ali opica, ali medved ... vseh osemnajst igračk v izlozbi bom moral izpodbiti ... in to ni šala ... poleg tega pa še režirati ... oj, oj, oj; — Ti Golia ti, zakaj pišeš take storije!

P. Golia: Iz „Srčka igračk“

VELIKA PUNČKA.

O nismo ne brezčutne lutke
iz voska in pestrega blaga,
imamo sestrške občutke
do vsakega, ki rad nas ima.

Kadar od radosti vriskaje
se igrata z nami sestra, brat,
presrečne smo. Ah, kaj je slaje
kot čisto srečo darovat.

Postanka našega zakoni
vas varajo, da smo mrtve.
Ne. Kdor ljubeče k nam se skloni,
ljubeče damo mu srce.

Če pa uboščka želja žene
k nam in zaman si nas želi,
smehljamo se, kot narejene
smo, a srce nam krvavi.

Nanj čakamo potrpežljive,
ki se ob nas ves razvedri.
Kdor nas ne ljubi, zanj nežive
ostanemo do konca dni.

Me rade bi v uboge roke
prezrtih in preganjanih,
med revne, užaljene otroke.
Same ne moremo do njih.

Usoda naša je prekruta,
prodajajo nas za denar
kot da smo res stvari brez čuta.
Ah, dajte nas uboščkom v dar!

KOSITRNI VOJAK.

Jaz sem kositrni soldatek.
Premalo cenjen, nepriznan,
težavni svoj vršim zadatek
in varujem vas noč in dan.

Vojaki stanejo milijarde.
Kaj jih pa je za en milijon?
Jaz od kositrne sem garde,
borim se hrabro in zastonj.

Poslušen sem kot vsi soldati,
kamor postaviš me, stojim,
a nič se mi ni treba bati,
če bridki meček svoj vihtim.

Vojak kar strelja, kar napada,
da vse gori, da teče kri.
Samo kositrna armada
na svet pripelje srečne dni.

Ne spim nikoli, stopam mirno,
stanujem v škatlji, nič ne jem,
vojaki živi pa prešerno
zahtevajo svoj del, saj vem.

Zakaj pustošiti livade,
zakaj ubijati ljudi,
ko z bombami iz čokolade
zmaguješ lahko brez skrbi.

Kruta je vojna in krvava,
vojaki mro tam, da je joj.
Naj vsaka kupi si država
raje kositrnih zabojev.

Armada vsa za dva kovača!
Velika varnost — mal denar!
Otrokom ljubka bo igrača,
a narodom — miru čuvar.

Da, da, kositrni soldatki,
igračice, pravljice — žive
in z njimi vaši dnevi kratki
bodo bolj srečni vrh zemlje.

Ante Novak:

Jurček

O, to je bil velik praznik. Večji kakor Velika noč in Božič. Jurček je smel v gledališče. V gledališče... Kar smejal se je od veselja.

Tako dolgo je milo prosil mamo in ateka, da sta se mu navsezadnje nasmejala in mu dala denarja.

»S Kovačevimi boš šel!«

Takoj je stekel h Kovačevim. Vsakemu posebej je trobil na uho: »V gledališče grem! Z vami grem v gledališče!«

Lica so mu kar gorela. Toliko je že slišal o gledališču — pa še nikoli ni bil v njem. Že opoldne se je praznično oblekel. Jesti ni hotel ničesar, tako ga je prevzelo veselje. — Ko mu je mati dejala, da ne bo smel v gledališče, ako ne bo jedel, se je silil k jedi in pogoltnil nekaj grizljajev. Toda nesreča: vse je zopet izbruhal.

Tega se je ustrašil. Mislil je, da je bolan in da ga sedaj ne bodo pustili v gledališče. Oče pa je dobrodušno dejal materi: »Revček je... Pusti ga, preveč je razburjen!«

Jurček je dvignil oči in drhte vprašal: »Ali tudi sedaj še smem... v gledališče?«

»Seveda smeš!« mu je oče odvrnil, Jurček pa — hop — očetu okoli vratu. Zjokal se je iz hvaležnosti — mati pa je morala sčistiti še očetovo obleko — tako jo je Jurček pomazal.

H Kovačevim je prišel mnogo prezgodaj. In Kovačevi so se mu smejali. Oni so bili že mnogokrat v gledališču, saj so bili precej let starejši nego Jurček.

Jurčku je bilo strašno vroče. Toda vse je prestal. Čakanje pred blagajno in iskanje sedeža in zvonjenje... Potem pa so luči ugasnile, Jurček je zadržal dih in zastor se je dvignil.

Čisto je pozabil, kje je, tako ga je pravljica na odru prevzela. Zastokal je včasih in na koncu, ko je kraljična na odru umrla, se je zjokal.

Ko so stopili iz gledališča, so se mu Kovačevi smejali. Jurček pa se ni mogel obvladati. Jokal se je in se jezil, ker so bili Kovačevi tako brezsrčni, da so se smejali, ko je vendar umrla kraljična. In ker so se mu še rogali, je Mirka, ki mu je bil najbližji, udaril v lice. Mirko ga je udaril nazaj in vnel se je pre-

tep. Da se ne bi preveč stepla, ju je moral Ivo, najstarejši, razdružiti. Jurček pa se je emeril dalje.

Vmiril se je šele, ko je prišel domov k mamici. Ves žalosten jo je vprašal:

»Mamica, kdaj pa bo pogreb?«

»Kakšen pogreb?«

»Kraljične vendar!«

»Katere kraljične?«

»Te, ki je v gledališču umrla!«

»Oh, ti Jurček!« — se je zasmejala mati. »Saj ona ni umrla. Ona je samo igrala!«

Tega Jurček ni razumel.

»Kaj res ni umrla?« je vprašal ihte.

»Res ne, Jurček!«

Takrat se je Jurček vrgel mamici okoli vratu in se zasmeljal skozi solze:

»Oh, mamica, samo da ni umrla. Tako lepa je bila.«

Razno

Manjšinska pozornica v Bratislavi. Zgled mirnega kulturnega sodelovanja. Nemci goje tu — vsak ponedeljek — največ govorniki oder, ker med njihovimi rojaki ni dosti zanimanja za glasbo. Slovaki dajejo prednost operi, dostopni najširšemu mednarodnemu občinstvu. Čehi uprizarjajo vse mogoče. Madžari so se zadnje čase nekoliko oddaljili od godbenih prireditev ter uprizarjajo pod vodstvom Dezidera Földesa več dramskih igrokazov. Mnogostranska igralka Gizi Bajor je nekaj takega kot Čehinja Sedláčková, od mladih pa mnogo obeta Piri Vaszaryjeva, izkazavši se v dramatisiranem romanu Zsigmonda Moricza »Bodi dober do smrti«.

Gledališče brez deficita je v Bernu. Goji opero, opereto, igrokaz in balet. V primeri z lansko sezono kaže letos tolikšen napredek, da je ostal v blagajni prebitek. Ravnatelj Lustig-Prean, ki je znal hladne Bernce ogreti za vroče ljubitelje odra, bi zaslužil svoj »ordre pour le mérite«.

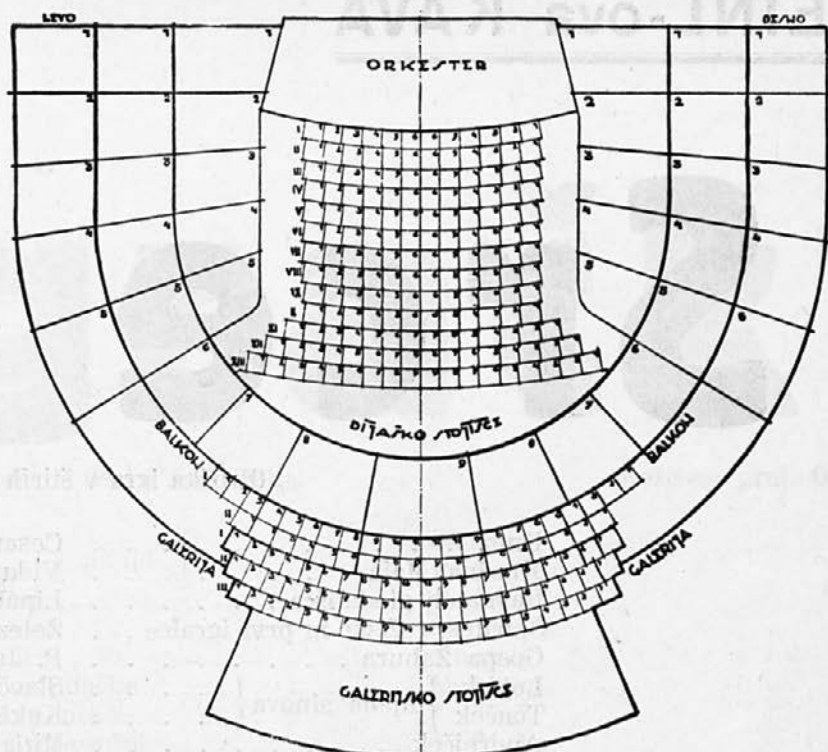
O smislu gledališča. K. Bachler ugotavlja v svoji raziskavi »Das Theater als Abwehr und Wunscherfüllung«, da izvira nepremagljiva želja po igranju nekaj iz večne samoobtožbe in samotolažbe človeštva, nekaj pa iz detinskega veselja nad kršenjem privzgojenih pravil in prepovedi. V tej ugotovitvi leži dokaz, da mora gledališče brezpogojno bivati v kateri koli obliki, to pa v vseh časih.

Glumec. »Ako igram, pozabim vse okoli sebe... samo svojo vlogo vidim... Občinstvo popolnoma izgine.« »Tega mu pač ne morem zameriti!«

A. D.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Fr. Lipah. — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

A. PRELOČ

Ljubljana, Marijin trg - Tel. 3456

Srce igračk

Otroška igra v štirih dejanjih s prologom. Spisal Pavel Golia.

Režiser: prof. O. Šest.

Knez	Cesar
Knežna Maja	Vida Juvanov
Ravnatelj gledališča	Lipah
Špiritus, režiser in prvi igralec	Železnik
Gospa Žabura	P. Juvanov
Lojzek } njena sinova {	Slavčeva
Tonček }	Kukčeva
Andrejček	Mitja Gorec
Njegova mati	Gabrijelčičeva

Hugo	laka	Sancin
Bruno	laka	Plut
Stražar		Potokar
Zdravnik		Skrbinšek
Bolnik		Murgelj
Velika punčka		Meletova
Mala punčka		* * *
Pici-puci-pacica		* * *
Pojac		Močan
Kositrni vojak		Merljak

Punčke, lutke, medved, slon, zajček, psiček in druge igračke.

Prolog se vrši v gledališču, I. dejanje na ulici velikega mesta pred izložbo igračk, II. dejanje na knežjem dvoru, III. dejanje v hiši gospe Žabure, IV. dejanje zopet pred izložbo igračk.

Kostumni aranžma: šef-garderober Polak.

Blagajna se odpre ob pol 15.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 32 —
„ II. - III. vrste	„ 30 —
„ IV. - VI. „	„ 27-50
„ VII. - IX. „	„ 25-50
„ X. - XI. „	„ 23-50
„ XII. - XIII. „	„ 21-50

Lože v parterju	Din 108 —
I. reda	„ 108 —
„ II. reda	„ 128 —
„ III. reda	„ 76 —
„ IV. reda	„ 81 —
Peti ložni sedeži	„ 22 —
„ I. reda	„ 27 —
„ II. reda	„ 16-50

Začetek ob 15.

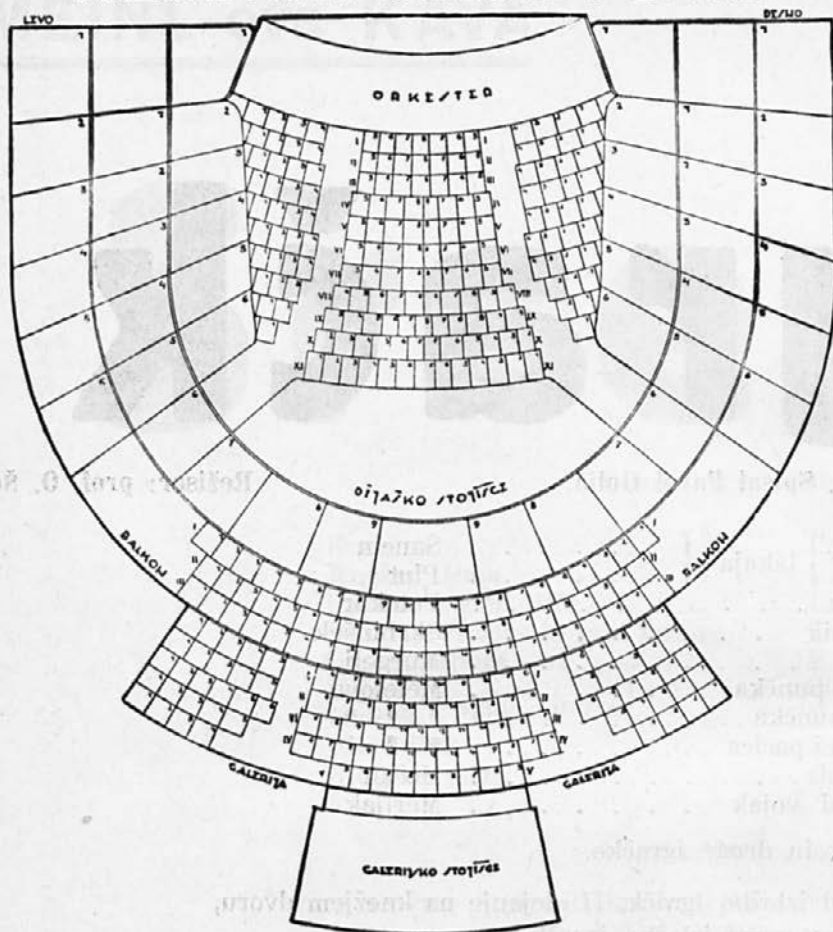
Konec po 17.

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 21-50
„ II. „	„ 18-50
Galerija: „ I. „	„ 15 —
„ II. „	„ 12-50
„ III. „	„ 10-50
Galerijsko stojišče	„ 2-50
Dijaško stojišče	„ 5-50

Predpisana taksa za pensijski fond je vračunana v cenah

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Bonboni, čokolade, bonbonijere, pecivo,
sadni soki, marmelade

ŠUMI

LJUBLJANA, GRADIŠČE 7-9

Tovarniška zaloga

Vedno sveže blago Nizke cene